

Lars Hee

Et liv som Hee-man

2. udgave

Til mine børn

Indhold

[Forord](#)

v. Kongelig Kammersanger Tina Kiberg

[Indledning](#)

[Prolog](#)

[Min mission](#)

[Min oprindelse](#)

[1600-1958](#)

[Mine første år](#)

[1958-1965](#)

[Mit Birkerød](#)

[1965-1978](#)

[Min familie](#)

[Min karriere](#)

[1979-2008](#)

[Mine kvinder](#)

[1977-2010](#)

[Mit Rungsted](#)

[1974-2008](#)

[Mine børn](#)

[Min seneste rejse](#)

[Min lære](#)

[Epilog](#)

[Slægtstavle](#)

Forord

Som jeg, har Lars haft et arbejde, der kræver, at man helt og holdent tør stå inde for den person, man er, og at man har modet til at kaste sig ud på dybt vand. At leve sit liv uden seler kræver både mod, handlekraft, og fandenivoldskhed. Bogen handler i bund og grund om det at være menneske; om at ville livet og ikke kun passivt vente på, at miraklerne kommer dumpende ned fra himlen og gør os evigt lykkelige.

Bogen berører også kunsten at kunne tilgive, at vi på trods af arv og miljø er født til at lykkes, hvis vi vil. Lars benytter følgende citat: 'The difference between love and hate is understanding'. Igen kommer kommunikation og tilgivelse i fokus. Det kan forekomme banalt og selvfølgeligt, men åbenbart vanskeligere at efterleve end som så. Hvis det var så enkelt, ville verden formodentlig ikke kende til ufred og krig. De to begreber er så essentielle for en rar hverdag; et godt ægteskab, en lykkelig familie, et velfungerende job - ja, der hvor mennesker skal fungere og lykkes sammen.

Vi bliver aldrig færdige med at lære at leve. Livet er én lang søgen efter en balance og en harmoni, der aldrig forbliver den samme. Med disse ord vil jeg ønske god fornøjelse med rejsen ind i en verden som Hee-man, der indeholder megen livsvisdom, men også er hyggelig og afslappet læsning, hvor man fra tid til anden må trække på smilebåndet og genkende sig selv.

Kongelig Kammersanger

Sopran, Tina Kiberg

November 2010

Indledning

Enhver, der beskriver sit liv, finder ud af, at det er en stor udfordring. For at *Et liv som Hee-man* kan blive interessant læsning, skal indholdet være autentisk, nærværende, spændende og gerne lærerigt. Jeg har betragtet forskellige tidsafsnit ovenfra, sammenlignet de mange faser, jeg har gennemlevet og forsøgt at overskue dem i et større perspektiv - med eller uden hensyn til andre. Der findes ingen facitliste, ingen endegyldig sandhed og ingen vise sten. Alene perfekte hensigter.

Prolog

Min mission

Jeg mødte hende i Portugal i 1972. Dagen var bagende varm. Vinden var jævn fra sydøst, og varmen fra Sahara strømmede op over Algarve. Det var sidst på dagen, og vi legede på græsset foran lejlighederne. Drosler kvadrede i den store Bourgonvilla, akkompagneret af cikadernes utrættelige sang.

Atlantehavets tidevandsdønninger rullede dovent ind på stranden og gav et tordnende brøl. Hun hed Allison Reynolds og kom fra Quebec i Canada. Jeg var 13, hun var 12. I otte dage var vi sammen, som man nu er sammen i den alder. Det var berusende, og det kildede alle vegne. Jeg sad ofte i stolen på vores terrasse og spejdede op på familien Reynolds altan. Når hun trådte frem på scenen, vinkede vi hemmelighedsfuldt til hinanden. Jeg indkasserede ufølsomme bemærkninger fra mine forældre, hvilket ramte mit teenage-hjerte hårdt. Min fortvivelse var stor, da hun skulle rejse hjem igen. Familien Reynolds skulle hentes om morgenen omkring solopgang. *"Jeg skal hen og sige farvel,"* meddelte jeg mine forældre med ungdommeligt overmod. *"Sikke noget pladder. Ikke tale om,"* var beskeden. *"Hvorfor ikke?"* ville jeg vide. *"Fordi vi siger det!"*. Kl. 4.55 sneg jeg mig ud gennem et lille vindue i soveværelset og løb hen til Allison. Vi gav hinanden et stort kram og et forsigtigt kys på munden. Hendes far var en høj flot mand med format. Han gav mig hånden og sagde: *"Bye Lars. Have a happy holiday."* Familien gik ned mod receptionen, steg ind i den ventende taxa og kørte langsomt væk. Da de store smedjærnslåger lukkede efter Allison, følte jeg, at jeg døde en lille smule. Den lilla Bourgonvilla havde mistet farven, da jeg igen sneg mig ind i seng. Dagen igennem lå jeg på

sofaen, og havde bare lyst til at forlade denne verden. Der var ingen forståelse at hente hos mine forældre. Jeg havde oplevet livets kontraster på nært hold. Fra intense, følelsesmæssige højder til en overvældende tristhed.

Men er det ikke det, livet handler om? Opture og nedture i en uendelighed. Hvad enten det er kærlighed, karriere, familie eller relationer til vores børn. Graden af intensitet varierer, men med alderen er jeg blevet god til at reflektere over livets hændelser og tage ved lære. En lære der har krævet mod og vilje til at se ubehagelighederne i øjnene, men en lære der har givet mig mulighed for at komme styrket videre hver gang. Livet er ikke en generalprøve. Det er en gallaforestilling fra først til sidst, og det gælder om at gribe øjeblikkene. At leve her og nu. Denne bog er et vidnesbyrd på dette.

Tilstrækkelig interessant til, at andre end mine børn gider læse den, blev min målsætning. *"Skal Et liv som Hee-man på tryk,"* bekendtgjorde jeg til venner og bekendte, *"skal den være lærerige, og i en form der genkendes fra bøger om personlig udvikling"*. Den 14. april 2009 sad jeg på Trattoria La Casalinca i Firenze og drøftede mine selvbiografiske overvejelser med Marissa; en ung italiensk-studerende fra Australien. Jeg underholdte hende om Mother Teresa, der engang havde sagt: *"Vi kan ikke forvente at udrette store ting her på jorden, men vi kan udrette mange små ting med stor kærlighed."* Marissa udbrød prompte: *"Hvis to mennesker læser din bog, og de begge to får noget ud af den, så har du udrettet to små ting med stor kærlighed."*

Marissa gav mig motivet til at bidrage med min historie gennem et halvt århundrede. Omkring bogens morale har jeg skævet til Sammy Davis, Jr og citeret fra hans biografi 'Yes I Can': 'The Difference Between Love and Hate is Understanding.' Jo mere jeg forstår, jo mere er jeg i stand til at tilgive, og tilgivelse giver sjælefred, tolerance og rummelighed. *Et liv som Hee-man* er en rejse mod en større

forståelse og den svære, men befriende tilgivelse. Det er mit håb, at læseren vil trække på smilebåndet, genkende sig selv, mærke gysen fra de håbløse øjeblikke og nyde de gode af slagsen. Niels Bohr definerede engang en ekspert som én, der har begået alle tænkelig fejl inden for et begrænset felt. Jeg er ikke blevet ekspert, men jeg har begået nok fejl til, at jeg i dag rundhåndet kan dele ud af mine lærepenge.

Historien om Hee-man, et tilnavn fra mine trainee-dage i England, er baseret på virkelige hændelse, som jeg erindrer dem. Om min slægt som er en del af et stykke uhyggelig Danmarkshistorie; om min tidlige barndom mellem bilerne i indre by; om mit liv som en håbefuld og fremadstræbende søn, der starter på karrierestigens nederste trin, spurter hele vejen op og tumler ned på den anden side; om min farverige karriere midt i erhvervslivets tumult; om mine erfaringer med tvivlsomme personligheder i dansk erhvervsliv; om min rolle som en dominerende ægtemand med de bedste hensigter; om mit ønske om at være mand med stort M, uden at miste min drengede nysgerrighed; endelig om mit liv som far. Kronologien er krydret med mine digte og filosofiske betragtninger og videregives med kærlighed.

Min oprindelse

1600-1958

Det lykkeligste menneske er det menneske, der formår at knytte en forbindelse mellem sit livs begyndelse og ende.

- J.W.von Goethe, forfatter og filosof

”Lørdag middag kl. 11, den 25. april 1772 fik Struensee og Brandt deres dom. I Mandags opsatte Mester Boye Junge skafottet uden for Øster Port på byens Fælled. Det var 8 alen højt, af tømmer og brædder i firkant foruden en forhøjning 3 kvarter høj. Tirsdag formiddag den 28. april 1772 gik henrettelsen for sig, hvilken jeg selv anså fra den nederste kreds af, hvor jeg var sluppet ind for ret at se dem i ansigtet. Langt uden om skafottet var en kreds af Holmens magt, dernæst en kreds af Dragoner til hest, derpå en kreds af Infanteri i 3 geledder, og ved indgangen af skafottet holdt 20 dragoner. Synderne kørte i Hyrevogne, og hver havde en Officer og en Underofficer hos sig i vognen, men ingen præst. Brandt kom først af sted, og ved karetdøren blev han modtaget og fulgt af Provst Hee.”

Dette er et uddrag af forfatter og oversætter Charlotte Dorothea Biehls øjenvidneberetning fra dagen, hvor Johann Friedrich Struensee og Enevold Brandt blev henrettet på Østre Fælled. En trist historie om magt, indflydelse og fatale rænkespil i magtens korridorer. Om to dødsdomme der senere blev erklæret justitsmord. Da jeg læste beretningen, spekulerede jeg på, hvem Provst Hee var. Jeg kontaktede Egnsmuseum i Hørsholm, eftersom det var her, Hirschholm Slot lå, og der en stor del af dramaet fandt sted. Provst Hee hed Jørgen til fornavn, og han var Holmens Provst fra 1764

til 1777. Mest interessant er dog, at denne gejstlige person også står på min slægtstavle. Han er min tip-tip-tip-tip oldefar. De dømtes omvendelsessamtaler fandt jeg senere antikvarisk. De blev trykt hos Johan Rudolf Thiele, Store Helliggeiststræde, en del af vor tids Valkendorfs­gade, i København 1772. Første opslag bringer tragedien på banen:

Et kort men fuldstændigt
Udtog
af de henrettede Grevers sidste
Omvendelseshistorie.

Forfattet og beskrevet
over
Johan Friedrich Struensee
af hr. Dr. Münther,

og over
Enevold Brandt
af hr. Provst Hee.

For Enevold Brandts vedkommende begynder kapitlet således: *'Det første vidnesbyrd, hans højærværdighed Hr. Provst Hee giver Grev Brandt, er dette: at hans forhold og tænkemåde i hans fængsel var ganske forskellig fra den han ytrede i hans friheds og velstands dage...'*

Senere, også antikvarisk, købte jeg Provst Hees egen selvbiografi, udgivet af Bjørn Kornerup i 1933 (Et særtryk af kirkehistoriske samlinger). Interessant er det her at læse, at den dengang unge Goethe fandt min ane komisk, idet han øjensynligt fandt hans tankesæt naivt. Goethe tegnede en endnu bevaret karikatur af Provst Hee, mens denne prædikere for den fængslede Greve. Under tegningen skrev Goethe en parodi på Provstens trøstende ord:

*Probst Hee.
Bald leuchtest du o Graf, in engelheiterm Schimmer.*

*Graf Brandt.
Mein lieber Pastor, desto schlimmer.*

Et rimende ordspil hvor Provst Hee prædiker, at Greven snart er i himlen, og hvor Greven ironisk replicerer, at det da kun kan blive værre.

Således fandt jeg ud af, at mine rødder er at finde blandt præster, provster og biskopper fra ca. 1520 til 1790. En enkelt undtagelse er Søren Hee (1638-1684). Han var Rektor på Ringkøbing Latinskole. Senere blev Hee'erne mere verdsligt orienterede og overgik til merkantile professioner som købmænd og forretningsfolk. Jeg ved ikke, hvor vigtigt det har været for mig at finde mine rødder, men at jeg deler gener med et menneske, der fra første parket oplevede dramaet om Brandt og Struensees makabre endeligt på hjul og stejle, er spændende; og at selveste Goethe har gjort grin med MIN familie, er morsomt.

Det har været et stort detektivarbejde at få udredet og nedfældet min families slægtstavle, og fra min afdøde tante Fritze ved jeg, at æren tilfalder hendes fætter Edvard. Fritze var en gæv kvinde, påståelig og klog på alle sundhedsfaglige områder, som kun en sygeplejerske kan være det. Hendes familie fyldte ikke meget i starten af mit liv, og vi sås sjældent; formodentlig fordi min far ikke brød sig om at være sammen med hende. Min fars barndom var i mange år lukket land, og omgærdet af mystik. Han havde, lagt låg på, som han sagde, og det måtte jeg acceptere. Som voksen begyndte jeg at besøge tante Fritze regelmæssigt. Takket være hende fik jeg et indblik i min fars fortid, og hun blev en vigtig prik i mit eget puslespil. Et puslespil, hvis første dokumenterede brik blev lagt i år 1600. Min egen historie begynder godt 350 år senere.

Mine første år 1958-1965

Lad os forsøge at finde os til rette med livet; det er ikke livets sag at finde sig til rette med os.

- Montesquieu, forfatter og filosof

De første år af mit liv fylder ikke meget i mine erindringer. Der er ingen tvivl om, at de første år er en vigtig del af ethvert individs opvækst, når vi taler adfærd og dannelse af en personlighed. Videnskaben er uenig om, hvor meget der er medfødt, hvor meget vi i de første år bliver påvirket, hvornår vi er færdigudviklet, eller hvor meget vi kan udvikle os herefter. En der har betydet meget for min egen personlige udvikling, er foredragsholder Sven Møller Andersen, der over for mig gav udtryk for følgende:

'Alle er født med det samme udgangspunkt. Naturligvis har du noget med i generne, men det er ikke meget. Du modtager alverdens påvirkninger, fra du ligger i din moders mave til omkring 16 års alderen, hvorefter din karakter og menneskelige egenskaber er cirka 90% færdigudviklede. Resten af livet har du 10%, som du kan selvudvikle.'

Hvis Sven Møller Andersen har ret, eller blot delvis ret, så bliver fundamentet til vores adfærd og væremåde lagt på cirka 16 år. Det vil sige, at forældre, bedsteforældre og folkeskolen, som Sven Møller Andersen ville have udtrykt det, har en uhyggelig stor indflydelse. Gør de ikke deres arbejde godt, bliver resultatet derefter. Jeg skal ikke gøre mig klog på disse betragtninger, men med udgangspunkt i min egen rolle som far og erfaringer med egne og andres

forældre, bedsteforældre og folkeskolen, så tror jeg ikke, han var helt galt afmarcheret.

Historien om mine tidligste år begynder et interessant sted i Københavns udviklingshistorie. Et af de mest belastede områder i København under 2. verdenskrig var kvarteret omkring Adelgade og Borgergade. Der var 12.000 husvilde i København på dette tidspunkt, og dette problem havde man til hensigt at løse ved en kombination af nybyggeri og sanering. Udviklingen af Adelgade og Borgergade blev en af de største saneringsopgaver i København. Byggeriet, som skulle erstatte det berygtede slumkvarter, blev en 4-længet, 10-etagers boligblok i rødt murværk med tilbagetrukne altaner og parkering i midten. Det stod færdigt i 1958. Et bemærkelsesværdigt byggeri, der kom til at stå som monument over efterkrigstidens mangel på cement og jern.

Jeg blev født i 1958 i Dronningegården. Langt om længe kom jeg til verden, hvis man spørger min mor. Hun troede, der var noget galt, da hun gik over tid. "*Tag det roligt Frue,*" havde Jordemoderen sagt, "*det bliver en dreng, de er så stædige*". Hun fik ret omkring begge dele. De første år af mit liv boede vi i en lille 1. sals lejlighed, som jeg intet husker fra. Herefter flyttede vi til en 6. sals lejlighed, hvorfra jeg har tydelige erindringer. Det var formodentlig her kimen til min passion for klassisk musik og opera blev lagt. Jeg kunne i timevis ligge på sovesofaen med hovedet ud over kanten, mens jeg lyttede til *La Bohème*. Jeg skulle ofte have spurgt: "*Er det nu, Mimi dør?*"

Jeg ved ikke, om man kan tale om decideret slum i 1962, men skumle baggårde, snavs og skidt var der masser af. Dronningegården lå ganske vist og knejsede ny og flot i krydset mellem Adelgade og Dronningens Tværgade, men på den anden side var der uhyggeligt; det var min legeplads. En dag fik jeg lov til at tage elevatoren, da jeg skulle ned og lege. På vej ned passerede jeg en etage, hvor

et hysterisk kvindemenneske flåede i døren. Det lykkedes hende at åbne døren en anelse, hvorefter elevatoren stoppede mellem to etage. Der blev helt stille. Det var klaustrofobisk, og jeg følte mig fortabt i det lille rum. Jeg blev overmandet af tanken om, at jeg aldrig skulle se mine forældre igen, og så kom gråden. Der var travlt på trappen. Jeg ved ikke, hvor længe det stod på. En eller anden skubbede døren i, og elevatoren kørte resten af vejen ned. Jeg følte mig ikke som nogen helt, da jeg lidt efter stod på fortovet. Jeg rystede, og følte det var pinligt, at jeg havde grædt. Hvad ville min far sige? *"Store drenge græder ikke,"* sagde han altid.

Min "legeplads" bygget i det gamle slum, har ikke ændret sig meget; 2009.

Jeg slentrede ned ad Adelgade og om på den anden side af bygningen. Dengang var der en smal baggård og en skrænt med træer, som skærmede af for industrigrunden ved siden af. Jeg gik tit derind, da det var det eneste sted, hvor der ikke var biler. Mærket af forskrækkelsen i elevatoren, gik jeg og rodede i bjerget af industriaffald. Jeg sparkede til en bunke brune lærredssække, der pludselig bevægede sig. Jeg havde vækket en husvild, der lå og sov sin brandert ud. Han reagerede langsomt og mumlede et eller andet i det store beskidte skæg; derefter sagde han en masse vredt, som jeg ikke fattede et ord af. Jeg blev igen grebet af panik, og burde være løbet, men kunne ikke røre mig. Hvad der herefter skete, husker jeg intet af, men hjem kom jeg.

Det var meget sjovere da min kammerat Dennis, fra den anden opgang, havde fået cykel og ville lære mig at cykle. Det foregik ned ad Borgergade. Han holdt fast i bagagebægeret. *"Jeg holder, men du må ikke køre stærkt,"* sagde han. Jeg blev hurtigt grebet af suset og kørte til, så snart jeg havde fundet balancen. Fem år og fuld fart ned ad fortovet i Borgergade med Dennis i hælene. *"Stop, stop kom tilbage!"* råbte han. Godt mine forældre ikke kunne se mig, så havde der været ballade. 43 år senere havde jeg lignende fornemmelse af fart og spænding, men da havde cyklen fået motor og hed ikke mere Remington men Ducati. I øjeblikket går jeg til Italiensk i Borgergade, og jeg tænker ofte på Dennis og cyklen. Gad vide, hvad der blev af ham.

Lidt mere roligt gik det for sig, da jeg fandt på at dekorere fortovsfliser for enden af bygningen i Adelgade. Det var godt vejr, og købmanden inde i hjørnet havde stillet sine varer udenfor. Jeg daskede lidt rundt. Hvorfor jeg tog en kartoffel og løb, ved jeg ikke. Jeg satte mig i solen nede i Adelgade og begyndte at gnide kartofflen ind i flisen. Jeg bemærkede, at flisen tog farve, og det var sjovt at se, hvor langt en kartoffel rakte. Da jeg manglede en halv flise, måtte jeg "hente" flere kartofler, og det endte med, at jeg havde "farvelagt" en del af fortovet. Det var motiverende, fordi det

var tilfredsstillende at se resultatet, og det var målrettet, fordi jeg hele tiden satte mig et nyt mål, nemlig den næste flise. Denne målrettethed blev mit særkende i de næste 45 år. Om den adfærd blev grundlagt af et antal kartofler og nogle fortovsfliser, er vel lidet sandsynligt, men jeg nød processen. Havde jeg været fem år i dag og var blevet grebet på fersk gerning i denne handling, var jeg formodentlig kommet i kommunens varetægt, og nogle "kloge hoveder" havde givet mig en eller anden betegnelse.

Det var vildt spændende, når købmandens buddreng skulle bringe vare ud på sin Long John cykel. Jeg hjalp den store dreng med at pakke det lille lad, og jeg husker, når han læssede øl og sodavand. De gammeldags trækasser, hvor flaskerne lå stablet, gav en helt speciel lyd og havde en hel særlig duft. Når cyklen var pakket, satte jeg mig op på varerne, og vi kørte ud på afleveringsforretningerne. Jeg har helt sikkert ikke sagt noget om det hjemme. Jeg vidste kun alt for godt, at det ville medføre en helvedes ballade. Selvom der ikke var så mange biler dengang, er det vel forståeligt nok.

En helvedes ballade blev der til gengæld en dag, hvor en ældre dame på 4. sal orienterede min mor om, at hun ikke kunne blive ved med at give mig penge. Det udløste et par på kassen og så ind på værelset. Den rare dame havde givet mig en 5 øre, fordi hun syntes, jeg var sød, og at det var synd for mig, når jeg tussede alene rundt mellem bilerne. Jeg gik straks over til mejeriet og omsatte formuen til et tyggegummi, der var formet som et jordbær. Selvom jeg var 4-5 år, følte jeg mig stor. Jeg havde selv købt en ting og kunne lige nøjagtig få mønten op på disken. Dagen efter gik jeg op til den rare dame og bad om en mønt til. Det gik godt i nogle dage, hvorefter jeg måtte sande, at træerne ikke voksede ind i himlen. Det har jeg måtte sande flere gange i livet, hvilket er sundt. Det har for eksempel tvunget mig til at stoppe op og reflektere over livets mange muligheder. I det hele taget har det at tænke i muligheder i

stedet for begrænsninger, præget min tilgang til livet. Ubevidst i mine unge år, og bevidst, da jeg begyndte at interessere mig for min egen personlige udvikling.

Livssyn 1

De to muligheder

Jeg har overvundet kriser, så jeg både har kunnet nyde og yde uanset problemernes omfang, ved konstant at have en fokus på livets valgmuligheder. Jeg har observeret, at det ikke er selve problemet, der får mig ned med nakken; det er min måde at reagere på. Uanset hvad der sker i mit liv, har jeg to valgmuligheder: Jeg kan vælge at anskue problemet med de positive briller, eller de negative. Mit valg afgør hvilken indflydelse andre mennesker, opståede problemer og kedelige oplevelser får på mit humør. Jeg vælger at tage ansvar for hvordan mit liv skal forme sig. Jeg kan ikke lægge det i hænderne på andre endsige bebrejde nogle noget bagefter.

Hørsholm 1995

På et tidspunkt kom jeg i børnehaven, hvilket ikke har gjort særlig indtryk på mig, eftersom jeg kun kan huske karsen i vindueskarmen. Klart i erindringen står dog en pragtfuld vinterdag, hvor vi i bidende kulde spadserede ned til Søerne, som var frosset til. Der var skrabet baner og stier, og jeg mindes, at vi så en bil køre ud på søen. En berusende følelse af at kunne gå på vandet.

Der er skrevet meget om betydningen af ens første erotiske oplevelser. De første forbudte følelser, den første onani, det første kys og det første samleje. Mine forældre skulle ud en aften, og de havde hidkaldt en barnepige. Jeg husker ikke med sikkerhed hvem, men jeg har en formodning, og jeg husker, at hun skulle overnatte hos os. Tidligt næste morgen lå hun i sengen og så meget

interessant ud. Der var lyst i værelset, og hun havde trukket dynen op. Jeg satte mig ved siden af sengen og studerede skabningen. Nysgerrigheden overvældede mig. Jeg måtte stikke en hånd ind under dynen. Hun reagerede ikke. Jeg mærkede en arm. Der var låret. Hun vågnede stadig ikke. Måske var hun vågen og selv nysgerrig. Der var pyjamassens elastikkant. Jeg stak hånden ind under og mærkede et blødt maveskind. Det var lækkert at røre ved. Pludselig fornemmede jeg hår. Har hun hår dér, tænkte jeg. Jeg kradsede lidt i behåringen, tog hånden til mig og synes ikke mere det var interessant. Jeg undgik dog ikke en ubestemmelig følelse i visse dele af kroppen. Der skulle dog gå nogle år, før mine erotiske oplevelser blev mere sanselige.

I Dronningens Tværgade umiddelbart ud for vores opgang stod en pølsevogn. Det var skønt, når jeg fik lov til at løbe over for at købe en krads. Jeg havde netop spist en af slagsen, og var på vej tilbage til mit værelse, da mine forældre fortalte mig, at vi skulle på ferie. "*Hvad er ferie?*" ville jeg vide. "*Det får du at se,*" var svaret. Vi skulle køre langt, og vi skulle sejle med en færge. "*Hvad er færge?*" fortsatte jeg. "*Det vil du få at se,*" var svaret igen. Når vi er fremme, skal vi bo i sommerhus. "*Hvad er sommerhus?*" blev jeg stædigt ved. "*Det får du at se,*" måtte jeg atter engang høre. Om det er en ordret gengivelse, er uvist, men erindringerne er tydelige omkring mine forældre, som ofte sagde. "*Ti så stille, din lille Spørgejörgen.*" Hvorfor svarer de ikke bare på det, jeg spørger om, tænkte jeg tit. En anden genkendelig dialog fra dengang lød: "*Hvorfor må jeg ikke det, far?*" "*Fordi jeg siger det!*" var svaret. Skulle det være ekstra tydeligt, understregede han det med et *basta*. Men hvad var *basta*? Dengang vidste jeg sgu da ikke, at det både var en cykellås og italiensk for 'nok'. Det havde næppe heller slået bro over vores kommunikationskløft, hvis havde jeg vidst det. Hvordan kan forældre retfærdiggøre at

besvare spørgsmål fra engagerede, opsøgende og nysgerrige små individer på den måde?

Livssyn 2

Opdragelse

Jeg filosoferede i går over det med opdragelse. Især med hensyn til den kvalitet og det engagement, med hvilken forældre går ind i den opgave. Jeg undrer mig over at adfærdsvanskelige, hårdkogte kriminelle og psykopater har tilladelse til at sætte børn i verden og tilmed opdrage disse herlige individer. Der skal intet kørekort til. Det er en naturlov, som er kendt fra dyrenes verden, at jeg er født med evnen til at udvise omsorg, til at opfostre, til at overleve og til at forsvare mig. Med opdragelsen gør andre ting sig gældende, og evnerne på dette område er ingenlunde medfødte. Jeg kender mange, der er højtuddannede og har succes målt i materielle goder og penge. Alligevel fatter de ikke en brik af, hvad det vil sige at have med andre mennesker at gøre - inklusive deres egne børn. Forklaringen er måske, at samfundet er mere komplekst end nogensinde, vi lever i et overflodssamfund, og mange voksne giver op i forholdet til deres børn, de børn som på deres egen naive måde skriger efter opmærksomhed, kærlighed, trygge rammer og et par forældre, der kan opfylde deres basale behov, og sætte grænser. Måske handler det helt enkelt om prioriteringer, og som alt muligt andet her i livet, så kræver det evne, lyst og vilje. Regningen sendes videre til børnene.

Rungsted 1999

Tilbage til 1962. Danskerne var så småt begyndt at køre på bilferie, og vi var på vej til Løkken i vores fine, hvide Neckar - en Fiat produceret i Tyskland. Min far var ansat i Erla Auto Import, der importerede Neckar biler til Danmark. Egentlig

er det sparsomme erindringer, jeg har fra min første ferie, men to episoder gjorde indtryk. Den ene var en fed oplevelse, den anden syntes jeg bare var mærkelig.

Lykken var Løkken; 1962.

Tæt på vores lejede sommerhus boede nogle unge mænd med hver deres smarte Vespa Scooter. Det var la dolce vita for en lille knægt med benzin i blodet. Mandehørm, motorlyd, musik og en glad stemning. Mine forældre bad mig om at holde mig fra dem. Jeg følte mig som en magnet, og var voldsomt tiltrukket af deres spændende verden. Mit øjeblik kom, da en af de store drenge skulle ind til byen og handle. Jeg kørte med, og stod bag skjoldet. Da jeg kom tilbage, måtte jeg se i øjnene, at mine forældre ikke var begejstrede. Skideballen blev en af de store, men oplevelsen kunne de ikke tage fra mig.

På et tidspunkt i ferien fik vi besøg fra Tyskland. En af repræsentanterne fra Neckar fabrikken i Tyskland kom forbi med sin kone. Geffroy og Ursula hed de. Hun var lækker. Hendes mand lignede mere hendes far, tænkte jeg, og der har nok været en del år imellem dem. Da min far gik tur alene med Ursula, og jeg ikke følte mig velkommen, blev jeg ked af det.

Året efter, altså 1963, havde vi en lang ferie i Hornbæk. Lang, fordi mine forældre havde lejet en villa i fem uger. Min mor var højgravid, og jeg var i paradys; en stor, lyserød Hornbæk-villa på landsiden af Hornbækvej, 400 meter fra havnen og 100 meter fra vandet. Det var en pragtfuld sommer. En prikkende varme, store Rhododendron buske, en konstant summen af bier og en vidunderlig duft af havvand og vilde roser. Jeg genoplever disse følelse, hver gang jeg har luftet mine gamle biler - Alfa Romeo Spider (1997), Austin Healey (2001) eller Triumph TR6 (2008). En fantastisk nydelse at sanse duften af det salte vand og hybenroserne langs Øresundskysten og Kattegat - krydret naturligvis med lyden fra en potent klassiker.

Det var på denne ferie i Hornbæk, at jeg første gang blev opmærksom på, at vi ikke lever evigt. Jeg havde flere gange mødt Kaa; en stor, rar og jovial mand, som min far sludrede med. Jeg kunne godt lide ham, og han sagde pæne ting til mig. Det var jeg ikke vant til. Da min far kort tid efter

fortalte, at han var død, kunne jeg slet ikke forstå det. Hvordan død? Han kunne da ikke bare være væk. Det blev ikke lettere at forstå, da jeg fik at vide, at han var gået ud til sin bil, havde sat nøglen i bildøren og var faldet død om. For en 5-årig gjorde det et uudsletteligt indtryk.

Livssyn 3

Døden

Jeg tænkte forleden over døden, og hvor hurtigt jeg kan blive overrumplet af den. Jeg filosoferede over, hvad der er sikkert, og hvad der er usikkert. Faktisk er intet mere sikkert i denne verden end døden, og på samme vis er intet mere usikkert end tidspunktet for livets afslutning.

Rungsted 1997

Det var en god ferie i Hornbæk. Min mor, husker jeg, var begejstret. Hun var blevet meget brun, og hun hører til den generation af kvinder, der ofte vurderer succesen af en ferie i forhold til, hvor brun man er blevet. Vi har hørt det før: "Var det en god ferie?" "Jo tak, pragtfuld." "Nå, men du er ellers ikke blevet særlig brun!"

Der skulle snart ske nogle store ændringer i mit liv, men først fik jeg en lille søster. Hun kom til verden umiddelbart efter ferien. Min far og jeg hentede min mor og den nyfødte på hospitalet i et stort dollargrin, som han havde lånt af direktøren i Erla Auto Import, Walther Krohn. Det var en skøn fornemmelse. Jeg skulle kravle op for at komme ind i bilen, og bagsædet var på størrelse med mit legeværelse. På vej hjem sad jeg og kiggede ned i liften på det lille, nye væsen. Det hele var ubegribeligt. Havde jeg fået en legekammerat? Det havde jeg ikke. Måske var det aldersforskellen på fem år. Måske var det fordi vi var af forskelligt køn. Jeg ved det ikke, men vi kom aldrig til at få et særlig nært forhold til hinanden. Selvom vi boede under